

„... Iš kur dangus šviesos tiek imas?“

PARENGĖ
DANGUOLĖ ŽELVYTĖ

Šarnelė... Kraštas, kuriame gimsta poetai. Tai žemė, kuri, archeologų, istorikų pajudinta, ragina įsiklausyti į jos paslaptinę praėjusių tūkstantmečių šneką. Čia – platus laukai ir didelės pelkės, čia kalnelis, kur amžinam poilsiui atgulė Vytautas Mačernis.

Ta Šarnelė, kuri buvo, jau seniai išėjo – į pelkes, miškus, laukus, kurie baigiasi apvalainomis viršūnėmis. Jas Konstantinas Bružas, iki paskutinių dienų taip tikėjęs šio krašto atgimimu, mėgo vadinti duonos kepalais. Čia ir didžiojo žemaičių muziejininko, krašto tyrinėtojo Juozo Mickevičiaus žemė. Čia važiuoja ir eina žmonės. Įsiklausyti, išgirsti, suprasti, pajauti, kartais – ir jamžinti. Tokie ir Audreolė Pažereckaitė bei Algis Jankūnas, 2008 m. išleidę savo fotografijų knygą „Šarnelės šviesa“. Tai savotiška 2006 m. Vilniuje išleistos literatūrologės prof. Viktorijos Daujotytės knygos „Karalių gėlė iš Žemaitijos pelkių: sugrąžinantis Vytauto Mačernio skaitymai 85-aisiais jo būties metais“ pratęsimas. Simboliška, kad įžangą („Šviesos nubudimas“) šiai knygai prof. V. Daujotytė ir parašė. Ją pradėdama, profesorė prisimena vieną šviesiausių Vytauto Mačernio eilėraščių – „Nubudimas“:

Kiekvieną rytą mano nubudimas

Gražus kaip pasaka.

Ir aš nebegaliu

Žinot, iš kur dangus šviesos tiek imas,

Iš kur tiek saulėj aukso spinduliu.

Šiąnakt sapne kažką regėjau mielo...

Dabar diena gražiai kaip sapnas išsisikleis

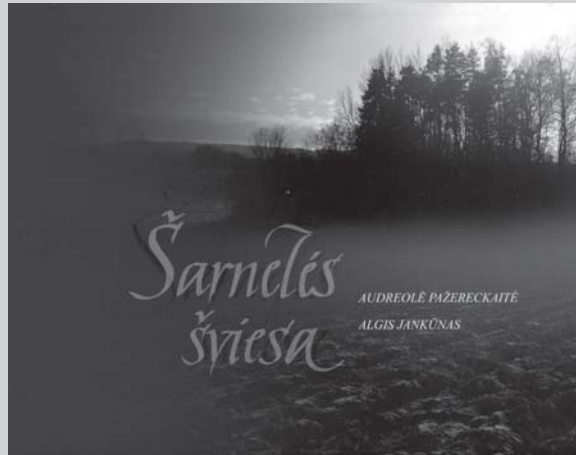
Ir mano ilgą, rūščių metų gėlą

Apkės džiaugsmingos saulės spinduliais.

V. Daujotytė rašo, kad „Audreolės Pažereckaitės ir Algio Jankūno fotografijų albumas „Šarnelės šviesa“ yra sutelktas į šviesos blyksnius, išvystus, pamatytus Šarnelės žemėje – Vytauto Mačernio erdvėse. Toliimi, keliaplaniai kraštovaizdžiai, medžiai, žolė, dangus, keliai, dirvų lopinėliai. Artimi daiktai, prie akių pritrauktas lapas, žiedas. Medžio kūnas, atrodo, dar šiltas, lyg prie jo stovėjęs, glaudęsis žmogus būtų ką tik pasitraukęs. Rugių laukas, šviesiai šešėliuotas. Gandrai nulaužtos eglės viršūnėje, gyvulio silueta, šiaurinė, kiek atšiauru. Žydintys klevai, žiedlapiai ant žemaitiškų drangų. Pienių alpus žydėjimas, pilkšva, geltoni prigesinanti išsaususių pagalių spalva, graži geometrija. Dar sykį – žydėjimo ir raiste, durbėse ilgai išbuvusio medžio rašto, jo šviesumo dermė. Vandenys, vandenys pro medžius – pritemdyti ir tarsi iš vidaus nušviesti. Ypatinga Mačernio metafora: „Ateina vandenys ant medžių kritusių šviesų nuplauti.“ Vandens lašai, vandens muzika, muzikos šviesa. [...]“

Leidiny pasimatė pasaulį, nes autoriai jį kūrė apgalvoję kiekvieną smulkmeną ir tame ieškojimų kelyje sutiko bendraminčių – žmonių, kuriems taip pat, kaip ir jiems, paslaptingi ir iškalbingi yra Šarnelės laukai.

Pagrindiniai leidinio rėmėjai – Alma ir Vidmantas Jonikos. Kny-

Audreolės Pažereckaitės ir Algio Jankūno knygos „Šarnelės šviesa“ viršelis ir joje publikuojamos nuotraukos

goje Šarnelės bendruomenės ir savo vardu jie rašo: „Išmintis sako: „Ne sukurk, o surask ir atskleisk“. Kiekviename žingsnyje ieškome galimybės pastebėti ką nors gera, padaryti šį tą miela, tada gyvenimo džiaugsmas, slypintis viename rasos lašelyje ar žaliuojančiame medžio vainike, pasklis ir išmokys mus svarbių dalykų. Viskas yra mūsų širdyse. Viskas yra čia – gimtojoje žemėje. Atverkime duris žmogaus talentui, dienos šviesai, gamtos grožiui.“

Knygoje rasime ir Vytauto Mačernio eilių. Jų fragmentai, sumaniai paryškinti iškilau Klaipėdos krašto grafiko Algio Kliševičiaus kaligrafija, – prie kiekvienos leidinyje spausdinamos nuotraukos. Pradedame šia knygą eilėmis, eilėmis ir užbaigiame. O po to – dar kartą kelias į Šarnelę – prisiminimais, pėsčiomis, parašytomis ir dar rašomomis knygomis, mintimis apie tai, kas dar bus...